

Analysis of Protagonists as Prostitutes in Novels of Thai Woman Authors

Somprat Wuthijan¹, Jaron Tansungnern² and Montri Menium³

¹Graduate (Thai Language and Communication)

E-mail: sompratw@gmail.com

²M.Ed. (Thai and Thai Literature), Assistant Professor,

³M.A. (Thai), Associate Professor,

Department of Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Prince of Songkla University, Pattani Campus

Abstract

This research was conducted to explore the 4 novels of female authors, whose protagonists were prostitutes, namely Ying Khon Chua by K.SurangKhanang, first published before the Second World War, Roy Montin by Thommayantee, Luam Salab Lai and Long Fai by Krissana Asoksin, published after the Second World War. The research found that the social contexts both before and after the Second World War until the present time had played an important role in determining background, status, and role of protagonists. However, what remained unchangeable were negative social attitudes toward prostitutes since women's virginity was crucial and only for a man to marry traditionally. The status of prostitutes was lower than that of normal women in accordance with social standard. Nevertheless, the three novelists viewed this differently by demonstrating the hidden beauty of which was rarely realized by the society, even a weak-morality protagonist was illustrated in terms of misleading not wickedness.

The selected novels also showed literary impacts, theme, narration, determination of characters' characteristics and behaviors, integrated dialogue and setting. Compared to other stories composed in different periods, these pieces of work displayed development in techniques, allowing more understanding

in the characters. In addition, the 4 novels were full of moral values stimulating the necessity of conscience and judgment together with mental strength reflected .via the prostitute protagonists' struggle with conflicts and their power in encountering problems with hopes for better life. Other characters' sympathy for the protagonists revealed the authors' expectation in virtue which prolonged human relationship.

Keyword: social context, value of literature, writer's point of view

วิเคราะห์นวนิยายของนักเขียนสตรีไทยที่มีตัวละครเอกเป็นโสเภณี

สมปราษฎ์ วุฒิจันทร์¹, จรูญ ตันสูงเนิน² และมนตรี มีเนียม³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท (วรรณคดีไทย)

E-mail: sompratw@gmail.com

²กศ.ม. (ภาษาและวรรณคดีไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

³อ.ม. (ภาษาไทย) รองศาสตราจารย์

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษานวนิยาย 4 เรื่องของนักเขียนสตรีไทยที่มีตัวละครเอกเป็นโสเภณีซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้แก่ หญิงคนชั่ว ของ ก.สุรางคนางค์ ตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้แก่ รอยมลทิน ของ ทมยันตี เลื่อมสลับลาย และหลงไฟ ของ กฤษณา อโศกสิน เนื่องจากบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้องกับโสเภณี ใน 2 ช่วงเวลาที่มีข้อเปรียบเทียบเรื่องสภาวะเศรษฐกิจและค่านิยมทางสังคมอย่างเห็นได้ชัด ผลการศึกษาชี้ว่าบริบทของสังคมในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบันมีส่วนสำคัญในการกำหนดภูมิหลัง สถานภาพ และบทบาทของตัวละครโสเภณี อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง คือ ทศนคติในด้านลบของสังคมที่มีต่อโสเภณี ทั้งนี้เพราะให้ความสำคัญกับการรักษาพรหมจารีของผู้หญิงที่ต้องสงวนไว้ให้ผู้ชายที่จะแต่งงานกันตามประเพณีมีสถานะที่ต่ำกว่าหญิงดีในบรรทัดฐานทางสังคม แต่นักประพันธ์ทั้ง 3 คนกลับมีทัศนะในทางตรงกันข้าม โดยได้นำชีวิตในแง่มุมหนึ่งที่คนทั่วไปในสังคมมักไม่คำนึงว่ามีความงดงามแฝงอยู่ หรือแม้แต่ตัวละครเอกที่มีความบกพร่องทางจริยธรรม ผู้แต่งก็สามารถแสดงว่าเกิดขึ้นด้วยความหลงผิดไม่ใช่ความชั่วร้าย

นวนิยายทั้ง 4 เรื่องยังมีปัจจัยของพลังทางวรรณศิลป์ ได้แก่ แก่นเรื่อง การเล่าเรื่อง การกำหนดลักษณะนิสัยและพฤติกรรมตัวละคร บทสนทนา และฉาก ซึ่งมีบุรณภาพ เมื่อเปรียบเทียบงานที่มีความแตกต่างของช่วงเวลาจะเห็นว่ามีการพัฒนาการทางกลวิธีที่ช่วยให้เข้าใจตัวละครมากขึ้น นอกจากนี้นวนิยายทั้ง 4 เรื่องยังมีคุณค่าทางจริยธรรมที่กระตุ้นให้เห็นความจำเป็นของสติและวิจารณญาณ อีกทั้งความแข็งแกร่งทางจิตใจที่สะท้อนผ่านการเผชิญกับความขัดแย้งของตัวละครโสเภณี ซึ่งแสดงผ่านการต่อสู้กับอุปสรรคและการเผชิญปัญหาอย่างเข้มแข็งด้วยความหวังที่ดีขึ้น ทั้งนี้ความเห็นใจของตัวละครเอกย่อมบ่งชี้คุณธรรมที่ผุดงความสัมพันธรัหว่างมนุษย์ในความคาดหวังของผู้แต่งด้วย

คำสำคัญ : คุณค่าทางวรรณศิลป์, ทศนคติของผู้แต่ง, บริบททางสังคม

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาโสเภณีเป็นหนึ่งในปัญหาสังคม ที่ได้รับความสนใจ แต่โดยทั่วไปมักจะถูกมองข้ามเนื่องจากการมุ่งให้ความสำคัญต่อปัญหาเศรษฐกิจและการเมือง ในขณะที่ปัญหาโสเภณียังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม ความเป็นจริงก็คือ ปัญหานี้ได้สะท้อนถึงความกดขี่ การทำลายศักดิ์ศรีของมนุษย์เพศหญิงซึ่งถูกสังคมประณามว่าเป็นผู้กระทำความผิด ดังที่ ชลิตาภรณ์ สงสัมพันธ์ (2546, 25) ได้กล่าวว่า สังคมไทยยังคงไม่ยอมรับว่าโสเภณีเป็นแรงงาน ทั้งนี้เพราะค่านิยมที่รังเกียจหญิงขายบริการทางเพศ แม้แต่ผู้หญิงส่วนใหญ่ก็ยังตราหน้าหญิงโสเภณีว่า เลวทรามต่ำช้า และส่วนใหญ่ยังคงไม่ยอมรับและให้เกียรติโสเภณีในฐานะเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในขณะที่ผู้ชายส่วนใหญ่ก็เห็นโสเภณีเป็นเพียงทาสบำรุงบำเรอความใคร่ชั่วคราวช่วยยามเท่านั้น นอกจากนี้ สังคมยังไม่ได้เอาใจใส่ต่อสาเหตุหลักที่ผลักดันให้ผู้หญิงเหล่านั้นตัดสินใจขายบริการทางเพศ แท้จริงแล้วผู้หญิงที่ยึดอาชีพนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้มีความภูมิใจในตัวเอง

ในโลกวรรณกรรม ชีวิตของตัวละครที่เป็นโสเภณีย่อมสร้างขึ้นบนรากฐานความเข้าใจต่อชีวิตของโสเภณีในโลกแห่งความจริง เพราะวรรณกรรมเป็นโลกสมมติที่ผู้แต่งสร้างขึ้นโดยอิงโลกแห่งความจริงในประสบการณ์ของตน (เจตนา นาควัชระ, 2542, 35) ในการศึกษาวรรณกรรมความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาทำความเข้าใจควบคู่กับการวิเคราะห์ ทักษะของสังคมที่มีต่อผู้ประกอบการอาชีพโสเภณีอาจเป็นไปได้ในดินแดน แต่นักประพันธ์ผู้ไม่ติดยึดกับค่านิยมตายตัว อาจนำเสนออีกด้านหนึ่งของชีวิตที่สามารถให้ความหมายอันลึกซึ้งในความเป็นมนุษย์ได้ ตัวละครเอกที่เป็นโสเภณีจากนวนิยายได้เผยให้คนในสังคมมองเห็นและตระหนักในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านมองเห็นสภาวะแวดล้อมทางสังคมและครอบครัว ความยากจน ความพลั้งพลาดในชีวิตที่ส่งผลให้ผู้หญิงจำนวนไม่น้อย จำต้องขายศักดิ์ศรีและ

วิญญาณด้วยการก้าวเข้าสู่เส้นทางของอาชีพโสเภณี

ในโลกของศิลปะกรรมชีวิตที่ถูกสาปของพวกเธอได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในวงการประพันธ์มากขึ้น ๆ จากภาพของตัวละครที่ถูกประณามอย่างเสีย ๆ หาย ๆ อยู่ตลอดเวลา ไปสู่การถูกยกย่องให้เป็นตัวละครเอกที่แม้มีภาพลักษณ์เป็นหญิงคนชั่วแต่ก็มีจิตใจอันงดงามแฝงไว้ภายใน เป็นการบ่งบอกถึงทัศนคติที่เปลี่ยนไปของนักเขียนต่างสมัยที่มองผู้หญิงเหล่านี้อย่างเข้าใจมากขึ้น

การให้ความสำคัญต่อตัวละครเช่นนี้จะเป็นพัฒนาการสำคัญด้านแนวคิดเชิงมนุษยธรรมนับตั้งแต่ ก.สุรางคนางค์ เขียน *หญิงคนชั่ว* อันนับได้ว่า เป็นนวนิยายเล่มแรกที่ “แหวกแนว” ในช่วงปี พ.ศ. 2475 (ตรีศิลป์ บุญขจร, 2542, 44-48)

เนื้อหาของหญิงคนชั่ว มีอิทธิพลต่อวรรณกรรมในสมัยหลังดังปรากฏในนวนิยายเรื่อง *รอยมลทิน* ของทมยันตี ที่วิเคราะห์ได้ว่าเขียนเพื่อแสดงความเห็นอกเห็นใจและให้กำลังใจบรรดาโสเภณีทั้งหลาย โดยมี ตัวละครเอกที่เป็นโสเภณีเป็นผู้ถ่ายทอดชีวิตที่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อหาเงินเลี้ยงตัวเองและครอบครัวอย่างยากลำบาก ต้องทุกข์ทรมานทั้งกายและใจเพราะเป็นโสเภณี อาชีพที่ขาดการยอมรับจากคนในสังคมที่ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรีของความเป็นหญิงที่ต้องรักษานวลสงวนตัว (ภัทรพร หงษ์ทอง, 2538, 60-62)

ความงดงามแห่งจิตใจของตัวละครเอกที่เป็นโสเภณีเหล่านี้ ล้วนสร้างมุมมองที่แสดงความเข้าใจในคุณค่าอันแท้จริงของผู้ตกอยู่ในสถานะภาพที่ถูกเหยียดหยามให้เห็นว่าความงดงามแห่งจิตใจมิใช่คุณค่าลักษณะผูกขาดของผู้หญิงที่อยู่ในสถานภาพสูงเท่านั้น หากแต่เหล่าโสเภณีผู้เป็นด้านมืดในมุมมองของสังคมก็อาจเป็น “นางฟ้า” ได้เช่นกัน ดังที่ คำ ผกา (2545, 68 - 69) กล่าวถึงนวนิยายเรื่อง *ดอกไม้กลางเมือง* ของประชาคม ลุนาชัย ไว้ว่า นวนิยายเรื่องนี้ ไม่เหมือนกับนวนิยายที่เป็นเรื่องราวของโสเภณี แต่เป็น “การอวดทรงลงมาของนางฟ้าสามองค์ ที่จุติมาในร่างของโสเภณี เพื่อที่จะมาบำเพ็ญความดีให้เป็นเยี่ยงอย่าง

ของมนุษย์” สามารถแสดงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ได้ ดังเห็นได้จากกรณีที่ “นางฟ้าทั้งสามองค์ก็ยังคงมุ่งมั่นบำเพ็ญความดีของเธออย่างนั้นไม่เปลี่ยนแปลง”

การศึกษาและการวิจารณ์ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นมุมมองที่มีต่อโสเภณีนอกเหนือจากสูตรสำเร็จว่าเป็นผู้หญิงไม่ดีหรือโง่เขลา แต่ชี้ว่าผู้หญิงเหล่านั้นยังมีคุณค่าไม่น้อยกว่าผู้อื่น โดยเฉพาะความแข็งแกร่งของการต่อสู้ชีวิตอย่างไม่ยอมจำนนต่อชะตากรรม ด้วยความหวังว่าวันหนึ่งสังคมจะยอมรับและยินดีให้พวกเธอ ได้สังกัดอยู่ในชนชั้นเดียวกับคนทั่วไปบ้าง และเป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการศึกษาชีวิตของโสเภณีในนวนิยาย ซึ่งเป็นชีวิตที่มีรากฐานมาจากชีวิตจริงของโสเภณีในสังคม เพื่อค้นหาคำความหมายของคุณค่าอันแท้จริงในความเป็นมนุษย์ที่สะท้อนออกจากชีวิตที่ถูกประณามโดยผู้คนในสังคมเดียวกัน และเพื่อให้การศึกษานี้เป็นอีกแรงกระตุ้นหนึ่งในการสร้างทัศนคติใหม่ ๆ ให้แก่ผู้คนที่ยังคงมองโสเภณีว่าเป็น “หญิงคนชั่ว” อยู่ โดยเฉพาะนักประพันธ์สตรีซึ่งน่าจะเข้าใจจิตใจของเพศหญิงได้อย่างลึกซึ้ง หรืออาจแฝงการประณิประนอมหรือการต่อต้านค่านิยมของสังคมไว้ด้วย

บริบททางสังคมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาโสเภณี

โสเภณีในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 มีรูปแบบของการขายบริการเป็นแบบเก๋าส์ซึ่งสืบทอดมาจากกรุงศรีอยุธยาคือ เป็นโสเภณีประจำสำนักเสวยเป็นส่วนใหญ่ โดยในสมัยรัชกาลที่ 4 เมื่อไทยต้องเปิดประเทศค้าขายกับต่างชาติมากขึ้นตามข้อตกลงในสนธิสัญญาเบาริ่งทำให้เกิดโสเภณีชาวต่างชาติขึ้นในประเทศไทยโดยเฉพาะโสเภณีชาวจีน สมัยรัชกาลที่ 5 มีการตราพระราชบัญญัติสัญญาโรครัดนโกลินทร์ศก 127 ขึ้นเพื่อควบคุมจำนวนสถานบริการทางเพศและจำนวนโสเภณีที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากทั้งในกรุงเทพฯ และหัวเมืองต่าง ๆ แต่ปรากฏว่ากฎหมายฉบับนี้ยังไม่สามารถใช้ควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ช่วงเวลานี้สถานบริการที่มีชื่อเสียงที่สุดในกรุงเทพฯ คือ สถานบริการในย่านสำเพ็ง สมัย

รัชกาลที่ 6 โสเภณีทุกคนต้องขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย ในสมัยนี้เริ่มมีการล่อลวงหญิงสาวชาวเหนือเพื่อมาขายบริการในกรุงเทพฯ แหล่งโสเภณีของกรุงเทพฯ ที่มีชื่อเสียงในช่วงเวลาดังกล่าวเริ่มเปลี่ยนมาเป็นย่านแพร่งสรรพศาสตร์แทนย่านสำเพ็ง สมัยรัชกาลที่ 7 มีการล่อลวงหญิงต่างชาติและหญิงไทยมาค้าประเวณีมากขึ้น และมีการนำไปค้าประเวณียังต่างประเทศด้วย รัฐบาลจึงต้องตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิงพุทธศักราช 2471 เพื่อปราบปราม ส่วนช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 รูปแบบของการขายบริการทางเพศ มีลักษณะแอบแฝงอยู่ในธุรกิจอื่น ๆ มากขึ้น ทั้งนี้เพราะผลของการตราพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ในยุคนี้มีธุรกิจบริการทางเพศแบบใหม่เกิดขึ้นมากเพื่อรองรับทหารอเมริกันที่เข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยในช่วงสงครามเวียดนาม แต่ก็ยังคงมีการค้าประเวณีในรูปแบบเก่าปรากฏอยู่เช่นกัน นอกจากนี้กระบวนการค้าหญิงข้ามชาติก็ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยการนำหญิงไทยไปค้าประเวณีในรูปแบบต่าง ๆ ผลจากการสำรวจพบว่า มีหญิงบริการทางเพศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยในปัจจุบันได้ขยายวงเข้าไปสู่กลุ่มผู้หญิงที่มีการศึกษาดี มีงานทำที่มั่นคง แต่มีรสนิยมฟุ้งเฟ้อและติดยึดอยู่กับลัทธิบริโภคนิยม จนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมได้

เห็นได้ว่าโสเภณีเป็นอาชีพหนึ่งซึ่งมีประวัติมาอย่างยาวนาน ควบคู่กับการผันเปลี่ยนแห่งยุคสมัยของสังคมไทย รัฐบาลในแต่ละยุคสมัยได้มีความพยายามที่จะแก้ไขและควบคุมปัญหาโสเภณีที่กลายเป็นปัญหาใหญ่ ๆ ปัญหาหนึ่งของสังคมมาโดยตลอด รวมทั้งความพยายามในการแก้ไขให้อาชีพโสเภณีเป็นอาชีพที่สุจริตเช่นเดียวกับอาชีพทั่ว ๆ ไป เพื่อสร้างทัศนคติใหม่ให้แก่คนในสังคม แต่ก็ดูเหมือนว่าความพยายามเหล่านั้น กลับไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมมากนัก ด้วยเหตุนี้ การแก้ปัญหาโสเภณีจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะจากคน

ในสังคมเองที่จะต้องเปลี่ยนทัศนคติต่อโสเภณีในด้านลบเสียใหม่ การให้โอกาสคนเหล่านี้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่คนทั่วไปทำกันอย่างจริงจัง และร่วมมือกันล้มเลิกการบ่งชี้คุณค่าของความเป็นหญิงด้วยการยึดติดอยู่กับ “พรหมจารี” ที่อยู่เหนือความติงามของความเป็นมนุษย์

ผลการวิจัย

1. เนื้อเรื่อง โครงเรื่อง แก่นเรื่อง และตัวละคร

นวนิยายทั้ง 4 เรื่องนำเสนอเรื่องราวชีวิตของผู้หญิงที่มีเหตุปัจจัยในการเป็นโสเภณีที่แตกต่างกัน ชีวิตของหญิงทั้งสองคนได้แสดงคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่ต้องผจญกับการเอารัดเอาเปรียบจากสังคมรอบข้าง ทั้งยังมีทัศนะในเชิงลบต่อพวกเธอโดยตลอด ส่งผลให้ตัวละครเอกที่เป็นโสเภณีทั้ง 4 คน ต้องต่อสู้กับการถูกลังคมรอบข้างรังเกียจ เพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่า ผู้หญิงที่สังคมประณามว่าเป็นภาพลบของความเป็นผู้หญิงนั้น แท้จริงแล้วก็เป็นคนดีได้ การต่อสู้ดังกล่าวเป็นภาพรวมของแก่นเรื่องของนวนิยายทั้ง 4 เรื่อง ดังเห็นได้จากชีวิตของ รื่น จาก หญิงคนชู้ ที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนกับชะตากรรมของตนเองอย่างหนัก ตั้งแต่ถูกหลอกให้ขายบริการทางเพศจนกระทั่งเสียชีวิต ผู้อ่านสามารถสัมผัสถึงความมั่งคั่งของจิตใจที่สะท้อนผ่านบทบาทของ รื่น ได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับ ทม จาก รอยมลทิน ตัวละครเอกที่เป็นโสเภณีอีกคนหนึ่งที่ต้องเผชิญกับความผันผวนเปลี่ยนแปลงของชะตากรรมจนต้องมาเป็นโสเภณีด้วยความจำยอม ทมต้องต่อสู้กับอุปสรรคครั้งแล้วครั้งเล่าแต่เธอก็สามารถฟันฝ่ามาได้ทุกครั้ง ด้วยความรอบคอบและมีสติ พาไล จาก เลื่อมสลับลาย ก็เช่นกัน พาไลต้องต่อสู้กับทัศนคติในด้นลบจากผู้คนรอบข้างโดยตลอดทั้ง ๆ ที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงชีวิตของตัวเองให้มีคุณค่า หลายครั้งที่เธอท้อแท้และเกือบยอมแพ้ต่อความรังเกียจจากคนรอบข้าง แต่เธอก็ต่อสู้และพิสูจน์ตัวเองได้สำเร็จโดยได้รับกำลังใจจากคนรัก

รวมทั้ง ก้านแก้ว จาก หลงไฟ แมื่ก้านแก้วจะมีชีวิตที่ลุ่มหลงอยู่กับความฟุ้งเฟ้อจนนำพาชีวิตไปสู่ความตกต่ำ แต่ชีวิตก้านแก้วก็สะท้อนให้เห็นความพยายามในการยกระดับชีวิตอย่างมีความหวัง ทั้งยังอาจจะกระตุ้นความเห็นอกเห็นใจผู้หญิงที่ต้องถูกผู้ชายหรือผู้ที่มีอำนาจมากกว่าเอารัดเอาเปรียบ

2. ทัศนะของผู้แต่งในนวนิยายที่มีตัวละครเอกเป็นโสเภณี

รูปแบบของการขายบริการทางเพศของตัวละครโสเภณีที่นักประพันธ์ทั้ง 3 คนนำเสนอมีความแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้อง ดังเห็นได้จาก รื่น จาก หญิงคนชู้ เป็นโสเภณี ประจำสำนักในย่านแพร่งสรรพศาสตร์ ซึ่งตรงกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่บ่งบอกว่าในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นแหล่งที่มีสถานบริการทางเพศมากที่สุดในกรุงเทพฯ ทม จาก รอยมลทิน เป็นโสเภณีที่มีรูปแบบการขายบริการทางเพศแบบใหม่คือ การเป็นพาร์ทเนอร์ประจำไนท์คลับและการขายบริการทางเพศในสถานอาบ อบ นวด ซึ่งปรากฏขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 พาไล จาก เลื่อมสลับลาย มีผู้อุปถัมภ์โดยแลกกับความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งเป็นรูปแบบของการขายบริการเพศที่ปรากฏมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงหลังสงครามเวียดนามซึ่งเป็นช่วงที่มีความหลากหลายของรูปแบบในการค้าประเวณีในสังคมไทย และ ก้านแก้ว จาก หลงไฟ โสเภณีที่มีรูปแบบการค้าประเวณีในลักษณะโสเภณีข้ามชาติ ซึ่งปรากฏมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ปัญหาโสเภณีก็มีความซับซ้อนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยผลักดันที่เปลี่ยนแปลงจากความยากจนไปสู่รสนิยมการบริโภคที่หรูหราฟุ้งเฟ้อ จนกลายเป็นประเด็นปัญหาที่แผ่กว้างเข้าไปถึงผู้ที่มีการศึกษาแต่มีทัศนคติในการดำเนินชีวิตที่ติดยึดอยู่กับบริโภคนิยม หรือองค์กรที่อยู่เบื้องหลังการค้าประเวณีก็มีการเปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้ธุรกิจเพศพาณิชย์มีรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตั้งแต่สมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงที่สังคม

ยังให้ความสำคัญต่ออุดมคติ จนสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงที่สังคมให้ความสำคัญกับระบบทุนนิยมส่งผลให้อุดมคติบางอย่างถูกทดแทนด้วยอำนาจแห่งเงินตรา นั่นคือทัศนคติในด้านลบของสังคมที่มีต่อโสเภณี แม้ว่าความรังเกียจอาจลดน้อยลงบ้างตามสภาพสังคมที่ให้ความสำคัญแก่ค่านิยมในการรักนวลสงวนตัวของผู้หญิงน้อยลงก็ตาม ทัศนคติของสังคมจึงแตกต่างกับทัศนคติของนักประพันธ์สตรีทั้ง 3 คน เพราะนักประพันธ์มองเห็นคุณค่าแท้จริงซึ่งแฝงอยู่ในความตกต่ำของชีวิตโดยมองหญิงโสเภณีในฐานะมนุษย์คนหนึ่งที่น่าเห็นอกเห็นใจ และควรชื่นชมในการต่อสู้กับชะตากรรมอย่างแข็งแกร่ง แม้ทัศนคติของสังคมที่มีต่อผู้ประกอบการอาชีพโสเภณี จะเป็นไปในด้านลบ แต่นักประพันธ์ผู้ไม่ยึดติดกับค่านิยมตายตัวสามารถนำเสนออีกด้านหนึ่งของชีวิตที่สามารถให้ความหมายอันลึกซึ้งในความเป็นมนุษย์ได้

รีน เป็นผู้หญิงที่ถูกสังคมตีตราว่าเป็นผู้หญิงคนชั่ว แต่พฤติกรรมของรีนกลับตรงกันข้ามกับทัศนคติของสังคมที่ประณามพวกเธอต่ำเกินไป ความดีของรีนปรากฏอยู่ในแทบทุกความคิดและพฤติกรรมของเธอ ตั้งแต่การเจียมตัวว่าเป็นคนชั่ว ไม่ต้องการทำให้วิทย์คนรักของเธอต้องมาเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศ การเลี้ยงดูลูกซึ่งเป็นผลผลิตของความรักอย่างยากลำบากโดยไม่เคยปรีปากบ่นกับใครหรือแม้กระทั่งลมหายใจสุดท้ายรีนก็ยังคงยืนหยัดความดีของเธอไว้อย่างแข็งแกร่ง ฉากสุดท้ายของชีวิตรีนจบลงด้วยความตาย แต่เบื้องหลังของความตายนั้นได้สะท้อนคุณค่าของความเป็นมนุษย์จากชีวิตของโสเภณี ชีวิตที่สังคมมองว่าเป็นสิ่งตรงข้ามกับความดีอย่างสิ้นเชิง

ชีวิตทมิฬก็สามารถถ่ายทอดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ได้อย่างชัดเจนเช่นเดียวกัน ความกตัญญูกตเวทีของทมิฬเป็นเครื่องยืนยันความงดงามของจิตใจภายในร่างกายที่สังคมประณาม ความดีของทมิฬถูกแสดงผ่านความคิดและพฤติกรรมของเธอโดยตลอด ทมิฬย่นตีสร้างทมิฬให้เป็นตัวละครที่มีกระบวนการทางความคิด

ที่รอบคอบ การแก้ปัญหาทุกครั้งของทมิฬจะมีเหตุผลในการตัดสินใจเสมอ และความรอบคอบเหล่านี้เองที่เป็นส่วนผลักดันให้ทมิฬเป็นผู้คิดดีทำดี และสามารถนำความดีนั้นมาสร้างคุณภาพให้แก่ชีวิต

เช่นเดียวกับชีวิตของพาโลซึ่งสามารถสะท้อนทัศนคติของผู้แต่งเรื่องการยกย่องความดีของคนจากความงดงามของจิตใจมากกว่าองค์ประกอบภายนอก แม้พาโลจะเคยมีชีวิตที่ตกต่ำจนถึงขั้นยอมขายศักดิ์ศรีของความเป็นผู้หญิงเพื่อแลกกับความเป็นอยู่อย่างหรูหรา แต่เมื่อพาโลคิดได้ พาโลก็สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองมาเป็นผู้ใฝ่ดีได้ในที่สุด แม้ความดีของพาโลจะไม่ได้เป็นสิ่งที่สร้างคุณประโยชน์ให้ผู้อื่นอย่างชัดเจนเหมือนกับรีนและทมิฬก็ตาม แต่ความพยายามในการเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีก็เป็นความใฝ่ดีที่คนทั่วไปในสังคม ไม่คาดหวังว่าจะได้เห็นจากคนที่ดำเนินชีวิตอย่างพาโล

ในกรณีของก้านแก้วนั้น แม้เธอจะมีชีวิตที่ตกต่ำจากความทะเลาะเถียงที่ถูกครอบงำด้วยรสนิยมนุ่งเพื่อแต่ก้านแก้วก็เป็นตัวละครที่สามารถถ่ายทอดความน่าเห็นใจจากการต่อสู้กับชะตากรรม ทั้งนี้เพราะความต้องการในการยกระดับชีวิต

กล่าวได้ว่า นักประพันธ์สตรีทั้งสามท่านมีความเข้าใจจิตใจของเพศหญิงได้อย่างลึกซึ้ง และได้ทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้เรียกร้องหาความยุติธรรมในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของความเป็นมนุษย์ให้บรรดาโสเภณีทั้งหลายที่ควรประณามจากความงดงามของจิตใจมากกว่าสิ่งที่เป็นเพียงเปลือกนอก

3. คุณค่าของงานประพันธ์

ในประเด็นคุณค่าของงานประพันธ์ซึ่งแยกวิเคราะห์เป็นคุณค่าทางวรรณศิลป์และคุณค่าทางปัญญานั้นพบว่า ในส่วนของคุณค่าทางวรรณศิลป์นั้น นวนิยายทั้ง 4 เรื่องสามารถถ่ายทอดคุณค่าทางวรรณศิลป์ได้อย่างชัดเจนเมื่อพิจารณาจากประเด็นกลวิธีการประพันธ์ และบูรณาการ

ใน หญิงคนชั่ว ผู้แต่งใช้กลวิธีการเล่าเรื่องโดยการเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาของนายทหารสองคนที่น่า

ไปสู่การดำเนินเรื่องราวชีวิตของรีน โดยใช้การดำเนินเรื่องตามลำดับเวลาและเหตุการณ์ ยกเว้นบางตอนที่ต้องการเล่าย้อนให้เห็นภูมิหลังของตัวละคร ผู้แต่งสามารถสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดีด้วยการถ่ายทอดความรู้สึกของรีน กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสงสารเวทนาอย่างยิ่ง และเป็นการเริ่มต้นของการดำเนินไปสู่แก่นเรื่อง ผู้แต่งใช้บทสนทนาของรีนที่มีกับตัวละครทุกตัวแสดงออกถึงความตึงภายในจิตใจ เป็นการสร้างความสอดคล้องกับแก่นเรื่อง จากนั้นจึงปิดเรื่องด้วยภาพการเสียชีวิตของรีน ตัวละครในเรื่อง เป็นตัวละครที่มีความสมจริงเพราะมีความคิดและพฤติกรรมทั้งด้านดีและด้านไม่ดีค่อนข้างชัดเจน เป็นลักษณะตัวละครหลายมิติ บทบาทของตัวละครสอดคล้องกับโครงเรื่องที่นำเสนอชีวิตของหญิงสาวชาวชนบทที่ถูกหลอกลวงมาขายบริการทางเพศในกรุงเทพฯ นอกจากนี้ บทบาทของตัวละครอื่นยังส่งเสริมให้บทบาทของตัวละครเอกโดดเด่นขึ้นโดยผ่านทางความแข็งแกร่งของจิตใจ ในการต่อสู้กับความผันผวนเปลี่ยนแปลงแห่งชะตากรรม ผู้แต่งใช้บทสนทนาที่แสดงลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างเหมาะสม ผู้อ่านสามารถสัมผัสลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างชัดเจน สำนวนภาษาที่ใช้ช่วยสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้อ่านอยู่ตลอดเวลา ดังเห็นได้จากความโศกเศร้าอันเป็นบรรยากาศที่เด่นชัดของเรื่อง ผู้แต่งสามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับฉากที่เป็นสถานที่ เหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของตัวละครได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับแต่ละช่วงของเหตุการณ์

ใน รอยมลทิน ผู้แต่งใช้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องโดยเปิดเรื่องในลักษณะการตั้งคำถามถึงสาเหตุของการขายบริการทางเพศ แล้วจึงใช้การดำเนินเรื่องด้วยวิธีการเล่าย้อนไปหาจุดเริ่มต้น โดยให้ตัวละครเอกของเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องของตนเอง ผู้อ่านสามารถรับรู้ความรู้สึกของทอมที่มีต่อปฏิกริยาของช่างอย่างละเอียดได้โดยผ่านความคิดของทอมเอง มองเห็นที่มาที่ไปของการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของทอมโดยตลอด ส่งผลให้รับรู้ได้ว่าทอมเป็นผู้มีความรอบคอบในการแก้ไขปัญหา

อันเป็นลักษณะนิสัยที่เด่นชัดที่สุดของตัวละครตัวนี้ สัมพันธ์กับแก่นเรื่อง จากนั้นจึงปิดเรื่องด้วยการเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยการเลือกอาชีพขายบริการทางเพศ ตัวละครในเรื่องมีความสมจริงเพราะเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมทั้งด้านดีและด้านไม่ดีค่อนข้างชัดเจน เป็นลักษณะตัวละครหลายมิติ ผู้อ่านสามารถมองเห็นพัฒนาการทางความคิดและพฤติกรรมของตัวละครอันเกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และสภาพแวดล้อม นอกจากนี้บทบาทของตัวละครอื่นยังสนับสนุนให้ตัวละครเอกสามารถแสดงพฤติกรรมที่แสดงคุณค่าของตัวเองให้ปรากฏได้อย่างชัดเจนอีกด้วย ผู้แต่งใช้บทสนทนาได้อย่างเหมาะสม ผู้อ่านสามารถรับรู้เรื่องราวได้อย่างต่อเนื่องจากเนื้อหาสาระในบทสนทนาของตัวละคร บทสนทนาของทอมที่มีต่อตัวละครอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับลักษณะนิสัยและแก่นเรื่องอย่างชัดเจน วาทศิลป์ของทอมในการสนทนาสอดคล้องกับการเป็นผู้มีความรอบคอบในการแก้ไขปัญหาอันเป็นลักษณะนิสัยที่เด่นชัดและมีความสัมพันธ์กับแก่นเรื่อง แต่ในการเสนอสารทางอารมณ์ผู้แต่งยังไม่สามารถสื่อสารความน่าเห็นใจในการจ่ายอมขายบริการทางเพศได้เท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่อง หญิงคนชั่ว ทั้งนี้ อาจเพราะผู้แต่งมุ่งนำเสนอความเฉลียวฉลาดของทอมเป็นหลัก ฉากในเรื่องส่วนใหญ่มีลักษณะสมจริงตามเหตุการณ์ ผู้แต่งสามารถบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการปรุงแต่งให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ เสริมสร้างบรรยากาศของเรื่องให้มีชีวิตชีวาได้ดี

ใน เลื่อมสลบปลาย ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยการให้ปิ่นปักเฝ้ามองชีวิตของพาไลซึ่งเป็นชีวิตที่แตกต่างกับตัวเองโดยสิ้นเชิง จากนั้นจึงใช้วิธีการดำเนินเรื่องในลักษณะสลับไปมาระหว่างชีวิตของปิ่นปักกับพาไล โดยผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่องผ่านสายตาของตัวเอง สอดคล้องกับโครงเรื่องที่กล่าวถึงการแสดงการสวนทางในการใช้ชีวิตของพาไลที่เริ่มต้นจากความเหลวแหลกไปสู่ทางแห่งความเจริญกับปิ่นปักที่เริ่มต้นจากการเป็นผู้มีความ

เพียบพร้อมไปสู่การมีชีวิตในทางตกต่ำ นำไปสู่การนำเสนอแก่นเรื่อง ผู้แต่งปิดเรื่องด้วยความผิดหวังในการเลือกดำเนินชีวิตในทางที่ทำให้เกิดความตกต่ำของปิ่นปักเพื่อเน้นย้ำให้เห็นภัยของการดำเนินชีวิตโดยขาดสติยั้งคิด ผู้แต่งสามารถสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้อ่านได้ดี ผู้อ่านมองเห็นความตกต่ำและความเจริญเติบโตของชีวิตตัวละครทั้งคู่ได้อย่างชัดเจนจากการเล่าเรื่อง นอกจากนี้ ยังถ่ายทอดทัศนะในประเด็นการเรียกร้องความยุติธรรมในการตัดสินคุณค่าของความเป็นมนุษย์อีกด้วย ดังเห็นได้จากการบรรยายและการพรรณนาความรู้สึกของนครินทร์ที่มีต่อพาไล ที่แสดงทัศนะในประเด็นการเรียกร้องให้สังคมตระหนักถึงการตัดสินเพื่อนมนุษย์ด้วยกันจากคุณค่าที่อยู่ภายในจิตใจไม่ใช่สิ่งที่เป็นเพียง “เปลือกนอก” ได้เป็นอย่างดี ตัวละครจากนวนิยายเรื่องนี้เป็นตัวละครที่มีความสมจริงเพราะมีความคิดและพฤติกรรมทั้งในด้านดีและด้านไม่ดีมีการพัฒนาการในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและน่าสนใจ บทสนทนาสามารถสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้อ่านและแสดงลักษณะนิสัยของตัวละครให้ปรากฏได้อย่างชัดเจน บทสนทนาในเรื่องมีส่วนสัมพันธ์กับการดำเนินเรื่อง สอดคล้องกับกลวิธีการดำเนินเรื่อง สามารถแฝงทัศนะของผู้แต่งให้ค้นหาได้ ผู้อ่านสามารถรับรู้ถึงความพยายามอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงตัวเองของพาไล ความเจ็บปวดของปิ่นปักที่ต้องพบกับความผิดหวังจากชีวิตหลังสมรส ความอึดอั้นของนครินทร์อันเกิดจากทัศนะในเชิงลบที่มีต่อผู้หญิงอย่างพาไลซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านทัศนะของพ่อและแม่นครินทร์ หรือแม้แต่ความผิดหวังของพ่อแม่นครินทร์ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของลูกทั้งสอง ผู้แต่งใช้สำนวนภาษาที่ค่อนข้างเรียบง่ายแต่สามารถถ่ายทอดสารทางความคิดได้เป็นอย่างดี สำนวนภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นการส่งสารที่มีมิติความคิดทางปรัชญาโดยเฉพาะปรัชญาที่แสดงความเจริญและตกต่ำอันเกิดจากการมีสติและการขาดสติในการดำเนินชีวิตสอดคล้องกับแก่นเรื่อง ฉากส่วนใหญ่ของเรื่องช่วยส่งเสริมบรรยากาศในแต่ละตอนได้เป็นอย่างดี

โดยเฉพาะฉากที่เกี่ยวข้องกับตัวละครพาไลกับปิ่นปัก

ใน หลงไฟ ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่องผ่านสายตาของตนเอง โดยเปิดเรื่องด้วยภาพของก้านแก้วหญิงขายบริการทางเพศ แล้วจึงดำเนินเรื่องไปตามลำดับเวลาและเหตุการณ์ ผู้แต่งสามารถสร้างบรรยากาศของเรื่องได้เป็นอย่างดี และใช้ภาพความโหดร้ายของชีวิตก้านแก้วตอนปิดเรื่องเพื่อเน้นย้ำให้เห็นโทษภัยของการลุ่มหลงอยู่กับอำนาจแห่งวัตถุนิยมสัมพันธ์กับการนำเสนอแก่นเรื่อง ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องมีความสมจริงและมีความซับซ้อน เพราะมีลักษณะนิสัยหลาย ๆ ด้านทั้งด้านดีและไม่ดี มีความขัดแย้งภายในจิตใจ มีลักษณะนิสัยที่สมจริงกับผู้คนในยุคปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับวัตถุ มีการแสดงกลไกผ่านทางมารยาทอันเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมกับผู้ดำเนินชีวิตอย่างก้านแก้ว มีพัฒนาการของชีวิตเป็นลำดับขั้น รวมทั้งมีความหลากหลายทางอารมณ์ที่เป็นเอกภาพสอดคล้องกันอย่างชัดเจน บทสนทนาสามารถสร้างอารมณ์ร่วมแก่ผู้อ่านและแสดงลักษณะนิสัยของตัวละครให้ปรากฏได้อย่างชัดเจน สามารถสะท้อนทัศนะในการดำเนินชีวิตของก้านแก้วที่ถูกครอบงำด้วยลัทธิวัตถุนิยมได้เป็นอย่างดี ผู้อ่านจะสามารถรับรู้ถึงความทะยานอยากที่แสดงรสนิยมอันหรูหราฟุ้งเฟ้อของเธออยู่ตลอดเวลาเป็นการนำผู้อ่านไปสู่แก่นเรื่อง สำนวนภาษาที่ใช้ค่อนข้างเรียบง่ายแต่สามารถทำให้ผู้อ่านรู้สึกอยู่ตลอดเวลาว่า คำพูดและพฤติกรรมของก้านแก้วนั้นสื่อให้เห็นถึงความตกต่ำของจิตใจอย่างรุนแรง ผู้อ่านมองเห็นความเสื่อมทรามของชีวิตในลักษณะนี้ และไม่ควรนำชีวิตอย่างนี้ไปเป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับการนำเสนอแก่นเรื่อง ฉากส่วนใหญ่เป็นฉากที่มีความสำคัญต่อความเข้าใจเรื่องและตัวละคร ช่วยส่งเสริมบรรยากาศของเรื่องในแต่ละตอนได้เป็นอย่างดี โดยเน้นฉากที่เกี่ยวข้องกับตัวละครก้านแก้วเป็นหลัก

ในการศึกษาประเด็นคุณค่าทางวรรณศิลป์จากนวนิยายทั้ง 4 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์ในสองช่วงเวลาคือก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และหลังสงครามโลกครั้งที่

2 นั้นพบว่านวนิยายทั้ง 4 เรื่องมีการพัฒนาการในแต่ละด้านอย่างชัดเจน ตั้งแต่ประเด็นการเล่าเรื่องที่นวนิยายซึ่งประพันธ์ขึ้นในสมัยหลังมีความซับซ้อนมากกว่า ดังเห็นได้จาก เลื่อมสลบลาย ที่มีการดำเนินเรื่องด้วยการสลับไปมาระหว่างชีวิตของพาลีและปิ่นปักทำให้เกิดความน่าสนใจมากกว่าการเล่าเรื่องทั่วไปตามลำดับเหตุการณ์ ใน หลงไฟ มีการเปิดเรื่องที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดทัศนคติในเชิงลบต่อกันแก้วทันที ทั้งนี้จะมีผลมาจากการพัฒนาทางกลวิธีการนำเสนอที่นวนิยายสมัยหลังเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้วิเคราะห์ด้วยตัวเองมากกว่าการบอกตรง ๆ

ประเด็นในการกำหนดพฤติกรรมและลักษณะนิสัยตัวละครพบว่า ตัวละครโสเภณีทั้งสี่เป็นตัวแทนยุคสมัยของตนเอง รื่น เป็นตัวละครที่เป็นตัวแทนของโสเภณีในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 รื่นมีชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมที่ให้ความสำคัญแก่การรักษานวลสงวนตัวของผู้หญิง ดังนั้นทัศนคติในเชิงรังเกียจจากสังคมจึงมีมากดังเห็นได้จากชีวิตที่รื่นไม่มีโอกาสได้พิสูจน์ความดีให้สังคมได้รับรู้เลย หรือแม้แต่คำเรียกขานผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศว่า หญิงคนชั่วก็ยังแสดงออกถึงความรังเกียจได้อย่างชัดเจน ทม เป็นตัวแทนของโสเภณีในช่วงที่เกิดสงครามเวียดนาม ทมยันตีสร้าง ทม ขึ้นเพื่อต่อต้านความคิดที่ว่าโสเภณีเป็นคนโง่งที่ต้องขายร่างกายเพื่อเลี้ยงชีพ โดยทมเป็นตัวแทนของโสเภณีที่มีความฉลาดและดำเนินชีวิตด้วยความรอบคอบจนกระทั่งประสบความสำเร็จ พาลี เป็นตัวละครที่สร้างขึ้นเพื่อให้กำลังใจผู้ที่ผิดพลาดในการดำเนินชีวิตในยุคสังคมนั้นแห่งการแก่งแย่งแข่งขันโดยสร้างนครินทร์ให้เป็นตัวแทนของผู้ให้โอกาสในการแก้ไขความผิดพลาด เป็นสิ่งที่แก้ไขได้ หากมีโอกาสและให้ใช้ความผิดพลาดนั้นเป็นบทเรียนไม่ให้เกิดซ้ำอีก จะเห็นได้ว่าทัศนคติของสังคมต่อโสเภณีเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ดังเห็นได้จากการยอมรับในตัวพาลีของครอบครัวนครินทร์ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการลดระดับการให้ความสำคัญแก่การรักษานวลสงวนตัวของสังคมโดยหันมาให้ความสำคัญแก่ความคิดและ

พฤติกรรมมากขึ้น แตกต่างกับช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังที่ได้กล่าวแล้ว ส่วน ก้านแก้ว เป็นตัวละครที่เป็นตัวแทนของโสเภณีในปัจจุบันที่ไม่ได้มีสาเหตุของการเข้าสู่ธุรกิจเพศพาณิชย์เพราะความจำเป็นแต่เป็นเพราะรสนิยมฟุ้งเฟ้อในการบริโภคจนนำไปสู่ทางแห่งความตกต่ำ โดยหากจะให้ชีวิตของรื่นเป็นสีชมพูจากความดีที่ได้ปรากฏสีที่เหมาะสมกับก้านแก้ว ก็คงเป็นสีแดงอมดำเป็นแน่ ทั้งนี้เพราะความคิดและพฤติกรรมของเธอล้วนเป็นไปได้ในด้านลบแทบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในแง่ของความสมจริงของตัวละคร ก็จะพบว่า พาลีและก้านแก้วเป็นตัวละครที่มีความสมจริงมากกว่ารื่นและทม เพราะมีความซับซ้อนของความคิดมากกว่า รวมทั้งมีพฤติกรรมของตัวละครซึ่งมีที่มาที่ไปสมเหตุสมผลและน่าสนใจมากกว่า

ประเด็นบทสนทนา จะเห็นได้ว่าบทสนทนาในนวนิยายสมัยหลังสั้นกว่านวนิยายที่แต่งขึ้นก่อน ดังเห็นได้จาก หญิงคนชั่ว และ หลงไฟ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะการใช้บทสนทนาขนาดไม่ยาวเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้วิเคราะห์ความคิดและลักษณะนิสัยของตัวละครมากกว่าบทสนทนาขนาดยาวที่มีเจตนาในการบอกผู้อ่านตรง ๆ

ส่วนประเด็นสำนวนภาษานั้นพบว่า นวนิยายที่ประพันธ์ขึ้นก่อนจะมีความละเมียดละไมในการเลือกใช้สำนวนภาษามากกว่า ทั้งนี้เพราะความเป็นอุดมคติในการสร้างงานยังมีอยู่สูง แตกต่างกับนวนิยายในสมัยหลังที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น สำนวนภาษาที่ใช้จึงเป็นภาษาพูดทั่ว ๆ ไปมากกว่า

ในส่วนของคุณค่าทางจริยธรรมนั้นพบว่า ตัวละครทั้งสี่คือ รื่น ทม พาลี และก้านแก้ว ล้วนมีชีวิตอยู่ท่ามกลางทัศนคติในเชิงลบของสังคมที่มีต่อโสเภณี นักเขียนในฐานะผู้นำเสนอมุมมองของชีวิตในแง่มุมที่แตกต่างกับสังคมจึงนำชีวิตของโสเภณีมาถ่ายทอดให้สังคมได้พิจารณา โดยสร้างให้ตัวละครเหล่านี้มีความดีอันเป็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่สังคมมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีในผู้ประกอบการอาชีพโสเภณี และพยายามชี้ให้

เห็นถึงปัจจัยเบื้องหลังที่ทำให้จำต้องขายบริการทางเพศ นอกจากจะเป็นการเรียกร้องความเป็นธรรมให้โสเภณีจากการพิพากษาของสังคมแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นเตือนให้สังคมมองเห็นคุณค่าของโสเภณีในฐานะเพื่อนมนุษย์คนหนึ่ง

สรุป

บริบททางสังคมในช่วงก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีส่วนสำคัญในการกำหนดองค์ประกอบของตัวละครโสเภณีในนวนิยายของนักประพันธ์ทั้ง 3 คน ซึ่งมีทัศนะในทางตรงกันข้ามกับสังคม โดยได้นำเสนอชีวิตตัวละครเอกซึ่งมีความบกพร่องทางจริยธรรม แต่สามารถแสดงว่าเกิดขึ้นด้วยความจำเป็นและความหลงผิด ไม่ใช่ความชั่วร้าย ทั้งนี้เพราะปัจจัยในการเป็นโสเภณีที่แตกต่างกัน บทบาทที่ต้องต่อสู้กับการถูกสังคมรังเกียจ พิสูจน์ให้เห็นว่าผู้หญิงที่สังคมประณามว่าต่ำช้า นั้นอาจเป็นคนดีได้ด้วยหลักการของตนเอง นวนิยายทั้ง 4 เรื่อง มีพลังทางวรรณศิลป์เมื่อพิจารณาจากแก่นเรื่อง การเล่าเรื่อง การกำหนดลักษณะนิสัยและพฤติกรรมตัวละคร บทสนทนา และฉาก ซึ่งมีบุรณภาพ นอกจากนี้

ยังมีคุณค่าทางจริยธรรมที่กระตุ้นให้เห็นความจำเป็นของสติและวิจรรณญาณ อีกทั้งความแข็งแกร่งของจิตใจที่สะท้อนผ่านการเผชิญกับความขัดแย้งของตัวละครโสเภณี ซึ่งแสดงผ่านการต่อสู้กับอุปสรรคและการเผชิญปัญหาอย่างเข้มแข็งด้วยความหวังที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เจตนา นาควัชร. (2542). *ทฤษฎีเบื้องต้นแห่งวรรณคดี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศยาม.
- ชลิตาภรณ์ สงสัมพันธ์. (2546). “แรงงานบริการทางเพศ”, *เนชั่นสุดสัปดาห์*. 11(เมษายน), 25.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2542). *นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพร หงษ์ทอง. (2538). *การศึกษาแนวคิดสตรีนิยมในนวนิยายของทมยันตี ระหว่าง พุทธศักราช 2506-2534*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวรรณคดีเปรียบเทียบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)

